

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Čipery a soudců Mgr. Tomáše Šintáka a JUDr. Jiřího Hanuše ve věci

umístěné:

██████████, narozená dne ██████████
bytem ██████████,
toto času ██████████,
zastoupená opatrovníkem ██████████, narozeným dne ██████████
bytem ██████████,

o vyslovení nepřijatelnosti držení umístěné v zařízení sociálních služeb

k odvolání ██████████, narozené dne ██████████, bytem ██████████, ██████████,
proti usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 1. srpna 2022 č. j. 39 L 749/2022-5

takto:

Usnesení okresního soudu se **mění** tak, že se podání umístěné ██████████ ze dne 14. 7. 2022 obsahující návrh na zahájení řízení o vyslovení nepřijatelnosti držení v zařízení sociálních služeb neodmítá.

Odůvodnění:

Okresní soud shora označeným usnesením rozhodl tak, že se odmítá podání – návrh ██████████ na zahájení řízení o vyslovení nepřijatelnosti držení umístěné ██████████ v zařízení sociálních služeb.

V odůvodnění tohoto usnesení vyložil, že mu dne 15. 7. 2022 byl doručen shora uvedený návrh ██████████ týkající se ██████████, která je omezena ve svéprávnosti. Okresní soud poukázal na znění ustanovení § 84 a „§ 84 písm. a) odst. 1“ (správně: § 84a odst. 1) zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) a dodal, že z obsahu návrhu je nepochybné, že návrh/oznámení nepodala ani jedna oprávněná osoba, protože ██████████ není statutárním zástupcem sociálního ústavu, opatrovníkem umístěné ani osobou umístěnou. Dodal, že z opatrovníckého spisu O P 145/2017, který je veden ve věci omezení svéprávnosti umístěné, vyplývá, že pobyt v uvedeném zařízení je nezbytný k zajištění základních potřeb umístěné. Z tohoto spisu taktéž není patrný nesouhlas umístěné s pobytem v tomto zařízení. Okresní soud proto návrh odmítl za přiměřeného užití ustanovení § 43 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a to pro jeho neodstranitelné vady.

Proti tomuto usnesení podala odvolání ██████████. Okresnímu soudu v něm vytkla, že se vůbec nezabýval otázkou, zda řízení o vyslovení nepřijatelnosti držení v zařízení sociálních služeb může být zahájeno pouze na návrh, nebo i z moci úřední. S odkazem na ustanovení § 13 odst. 1 z. ř. s. pak zdůraznila, že v pasáži zákona věnované danému řízení není uvedeno, že by řízení mohlo být zahájeno jen na návrh. Zdůraznila dále, že ustanovení § 91b odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, uvádí, že oznámení o podezření na nepřijatelnost držení osoby v zařízení sociálních služeb může učinit každý. Okresnímu soudu také vytkla, že nijak neřešil, zda umístěná

vážně míněný nesouhlas neprojevila na videonahrávkách, které byly k návrhu připojeny. Navrhla, aby odvolací soud usnesení odvoláním napadené usnesení zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 201 o. s. ř.), obsahuje všechny podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.) a je podáno osobou oprávněnou a včas (§ 201 a § 204 o. s. ř.), přezkoumal odvoláním napadené usnesení okresního soudu i jemu předcházející řízení, aniž byl vázán mezemi, ve kterých se odvolatelka domáhala jeho přezkumu, a důvody, které byly v odvolání uplatněny (§ 28 odst. 1, 2 z. ř. s.). Odvolání shledal důvodným.

Okresní soud totiž nesprávně vyhodnotil obsah podaného návrhu, který napadeným usnesením odmítl. K závěru, že jde o návrh [redacted], vedla okresní soud patrně ta okolnost, že úvodní věta textu návrhu začíná slovy: „Na žádost mé [redacted], pí [redacted], nar. [redacted], podávám jejím jménem návrh na zahájení řízení...“. Okresní soud však přehlédl, že samotné podání je označeno jako „Návrh paní [redacted]...“ a že umístěná [redacted] také tento návrh sama podepsala (vedle [redacted]). Navíc z poslední věty návrhu („Své přání vyjádřené na nahrávkách i souhlas s pomocí vypracování tohoto návrhu jménem pí [redacted] [redacted] stvrzuje pí [redacted] svým podpisem.“) zcela nepochybně vyplývá, že [redacted] nechce v zahajovaném řízení vystupovat jako navrhovatelka. Je totiž zjevné, že toliko pomohla [redacted] s vypracováním návrhu.

Jsou tudíž nesprávné úvahy okresního soudu o tom, že návrh byl podán osobou neoprávněnou. Oprávnění umístěného člověka k podání takového návrhu totiž přímo vyplývá z ustanovení § 84a odst. 1 z. ř. s. Odvolatelka rovněž výstižně poukazuje na ustanovení § 91b zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Z jeho odst. 1 plyne, že poskytovatel sociální služby povinen oznámit ve lhůtě 24 hodin soudu, že osoba, která není schopna vypovědět smlouvu o poskytování pobytové sociální služby, projevila vážně míněný nesouhlas s poskytováním pobytové sociální služby. Odst. 2 uvedeného ustanovení pak určuje, že oznámení soudu o podezření na nepřípustnost držení osoby v zařízení sociálních služeb může učinit každý. Dílčí závěr okresního soudu o tom, že návrh učinila osoba neuvedená v ustanovení § 84a odst. 1 z. ř. s. tak měl okresní soud vést k tomu, že s příslušným podáním nakládal jako s oznámením dle § 91b odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb.

Z výše uvedeného plyne, že okresní soud nepostupoval v souladu se zákonem, pokud za přiměřeného užití ustanovení § 43 odst. 2 o. s. ř. návrh odmítl. V této souvislosti je nutno také zdůraznit, že toto zákonné ustanovení umožňuje odmítnout toliko podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčité (srov. § 43 odst. 1 o. s. ř.). Tyto nedostatky navíc musí bránit pokračování v řízení. K odmítnutí návrhu je možné přistoupit teprve poté, co návrh nebyl přes výzvu předsedy senátu obsahující náležité poučení v určené lhůtě opraven nebo doplněn. Okresní soud sice v odůvodnění svého usnesení hovoří o neodstranitelných vadách podání, o jaké konkrétní vady jde, však již neuvádí. Krajský soud oproti tomu shledal, že posuzovaný návrh na zahájení řízení o vyslovení nepřípustnosti držení umístěné v zařízení sociálních služeb žádnými takovými vadami netrpí. Soud prvního stupně navíc k odmítnutí podání přistoupil bez zákonem předvídané výzvy k opravě nebo doplnění podání. Lze jen dodat, že ani okolnost, že návrh podala osoba neoprávněná (srov. nesprávnou úvahu okresního soudu), není vadou dle ustanovení § 43 odst. 1 o. s. ř. a nemůže vést k odmítnutí návrhu postupem podle § 43 odst. 2 o. s. ř.

Krajskému soudu proto nezbylo než odvoláním napadené usnesení okresního soudu změnit (§ 220 o. s. ř.) tak, že se podání umístěné [redacted] ze dne 14. 7. 2022 obsahující návrh na zahájení řízení o vyslovení nepřípustnosti držení v zařízení sociálních služeb neodmítá.

V dalším průběhu řízení naloží okresní soud s posuzovaným podáním jako s návrhem podaným umístěnou a na jeho základě provede řízení o vyslovení nepřípustnosti držení v zařízení sociálních služeb dle ustanovení § 84 a následujících z. ř. s. Bude mít na paměti, že účastníkem takového řízení

je též poskytovatel sociálních služeb a také opatrovník člověka, o jehož držení má být v řízení jednáno (§ 84 z. ř. s.). Opatrovník proto nebude moci umístěnou v tomto řízení zastupovat. Hrozí tu totiž střet zájmů mezi umístěnou vyjadřující nesouhlas s držením v zařízení sociálních služeb a opatrovníkem jakožto dalším účastníkem řízení, který navíc za umístěnou uzavřel smlouvu o poskytnutí sociální služby. Umístěná musí být v takovém řízení zastoupena tak, jak plyne z ustanovení § 69 z. ř. s. ve spojení s ustanovením § 84a odst. 6 z. ř. s.

Krajský soud dále nepřehlédl záznam v soudním spise z 27. 7. 2022 (č. l. 4 p. v.), v němž je vyjádřeno mínění, že návrh by za paní [REDAKCE] musel podepsat opatrovník, protože jde o osobu omezenou ve svéprávnosti. Názor, že umístěná jakožto osoba, jejíž svéprávnost byla omezena, není oprávněna samostatně podat návrh na zahájení tohoto řízení a že při podání návrhu musí být zastoupena opatrovníkem, odvolací soud nesdílí. Je třeba zdůraznit, že smyslem daného řízení je v souladu s ustanovením § 84a odst. 3 z. ř. s. posoudit, zda jsou splněny podmínky poskytování pobytové služby bez souhlasu podle § 91a zákona č. 108/2006 Sb. Právě toto ustanovení upravuje podmínky, za jakých je opatrovník oprávněn uzavřít za umístěnou osobu smlouvu o poskytování pobytové sociální služby bez jejího souhlasu. V navazujícím ustanovení § 91b zákona č. 108/2006 Sb. se řeší situace, kdy umístěná osoba projeví svůj nesouhlas, a to ať již při uzavření takové smlouvy či později v průběhu čerpání pobytových služeb (tj. svůj dříve daný souhlas odvolá). Bylo by tedy nelogické, aby umístěná osoba byla oprávněna zahájit soudní řízení pouze s výslovným schválením svého opatrovníka. Takový výklad by navíc popíral účel daného řízení. Pokud totiž opatrovník respektuje vyslovený nesouhlas umístěné osoby, pak má nepochybně – namísto zahajování soudního řízení – možnost smlouvu o poskytování pobytové sociální služby vůbec neuzavřít či vypovědět a zajistit naplnění životních potřeb dotčené osoby jinak. Vedení soudního řízení o přípustnosti držení v zařízení sociálních služeb je v takovém případě zcela jistě nadbytečné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Okresního soudu v Hradci Králové.

Hradec Králové 31. srpna 2022

JUDr. Jan Čípera v. r.
předseda senátu